REMÉNYI JÓZSEF TAMÁS — TARJÁN TAMÁS:

Sírfirkák

Mottó:
Élőkről jót — vagy sírverset.

Batába nem üt a ménkő, deviszont
Pótolta valamelyik népi e viszonyt.

❊

Nem esett nehezére a
Végső búcsú,
Csak a Balatont vitte el
Bertha Bulcsu.

❊

Kenyér és víz a halotti trakta:
Versben, rímben szegény volt Bratka.

❊

Van, amit az Úr se sejdít:
Mire használhatná Csejdyt?

❊

Endrődi vagyok, a
Lenti csehó ura.
Haver, kérlek, adj egy
Bélást koszorura.

❊

Fodor Ákost, a haikottát
Eltűntté nyilvánították.

❊

Inkább égbe cserélte lakását,
Mintsem lesse a postát:
Fráter Zoltánnak valahára
Ír-e Karinthy vagy Osvát?

❊

Elhagyva angyali báját
Ördöghöz pártola Háy át.

❊

Lengyel Nagy Balázs megdicsőült:
Az Újhold trónján mindig Ő ült.

❊

Olyannyira enigmatik vala Marno,
Kutya halál alig tudott belemarni.

❊

Még egyszer nem hajlott rangra meg címre,
Önmaga halottja Oravecz Imre.

❊

Itt botlasz, vándor, Krisztián Peerbe,
Pampeersben állott haragba', perbe'.

❊

Neve, híre általános:
Isten helyén Széky János.

❊

— Osztozhatunk egyetlen halamon! —
Így invitálta Jézust Talamon.

❊

Új barázdát szánt az eke,
Föld alól is feljön Zeke.

TÁRCATÁR

A berlini fekete füzetből

S ahogy azon a hideg novemberi napon Szív Ernő a Vineta straße felé villamosozott, eszébe jutott, hogy bizony egyszer Bakó András megnyert egy költői versenyt is. Mondjuk, nem volt Bakónak nehéz dolga. A borról kellett költeményt írni. És a borhoz értett valamelyest Bakó. Habár annyira mégsem értett hozzá, mint mondjuk a zenéhez, az orosz irodalomhoz vagy a háborgáshoz, hozzávetőlegesen értett a borhoz Bakó, úgy is lehetne mondani, volt tudomása arról a nagyon fontos tapasztalatról, amit Szív Ernő Vladimir Holan egyik versében olvasott, amely tapasztalat összegezve körülbelül úgy szólt, hogy a bor mélyebb, mint a pohár. Szép és fontos gondolat, hogy a bor mélyebb, mint a pohár. Szép és fontos gondolat. Bakó nem értett különösképpen az alkoholokhoz. Nem az ízek és nem az aromák okozta harmóniákért, szép és gyengéd érzésekért járt Alkohol kisasszony egzotikus kertjébe. Olykor szinte bűnt követett el azzal, ahogyan ivott. Legkritikusabb időszakaiban például narancsos vodkákat vett magához, és ez igen nagy elvetemültségre vallott, hah, a narancsos vodka, azt gondolta Szív, nahát az majdnem olyan kínos ügy, mint a vörösboros kóla, amit az ordító Diszkó-hajón isznak a szórakozó aranyifjak, vagy például a limonádés sör, amit meg itt lehetett fogyasztani Berlinben, már akinek volt gusztusa hozzá. Ebben a kritikus időszakában, úgy öt-hat évvel ezelőtt hívta meg először Bakó Szívéket, és előzőleg vett a mézes boltban egy üveg vodkát. Nem, mégsem vodkát vásárolt. Valami fehér méreg lötyögött a sztolicsnajás üvegben, valami iszonyató lötty, hogy talán még egy második világháborús orosz tank is robogni tudott volna tőle. Bakó dünnyögve öntötte a mérget a mosogatóba, és komolyan meg volt sértődve. Ezekben az időkben kezdődött a hamisítási láz, egyszerűen nem akadt olyan dolog az országban, amit ne hamisítottak volna, felesleges sorolni, mi mindent, az ég világon mindent. Szív olykor azt gondolta, hogy már őt magát is hamisítják. Van jó néhány hamis Szív Ernő az országban, az egyik Sopronban flörtöl, a másik Mátészalkán kalandorkodik, a harmadik meg Baján falja a halászlét. Mit lehet tenni. Amikor Bakó a költői versenyt megnyerte, már komolyan beteg volt. Mindenképpen túl az első nagy műtéten, a hosszabb, a fájdalmasabb beavatkozáson, amikor a professzor úr öt órán keresztül igyekezett kiszedni a testéből a daganatokat. Hiába. És talán már a második műtéten is túl volt, ami csak egy rövid óráig tartott, a professzor úr felnyitotta Bakót, a testébe nézett, felsóhajtott, aztán azt mondta a másik orvosnak meg az asszisztenseknek, varrják össze a testet, nincs mit tenni, és lassan kiment a műtőből, és megmondta tényállást a folyosón várakozó Bakó Andrásnénak is, és amikor Bakó Andrásné elővette a borítékot, tett egy elhárító mozdulatot és nem fogadta el a pénzt. Néhány hét múlva Bakó egészen meg volt sértődve a professzor úrra, mert fájdalmak gyötörték, mert nem érzett javulást, akkor minek vagdosott meg újra, dünnyögött, hohó és ráadásul azt a sok pénzt is elrakta, és Bakóné nem mondhatta meg neki, hogy nem rakta el a pénzt a professzor úr. Bakó ezekben az időkben nyerte meg a borról szóló költői versenyt, amiért nem pénzt kapott. Ugyan mi más is lett volna a díj, mint bor. Tokaji bor méghozzá, egy egész hordónyi. Nahát a tokaji bort nagyon szerette Bakó. Szív Ernő is szerette a tokaji bort, az aszut, a furmintot, a muskotályt meg a szamorodnyit, akármelyik fajtát szerette Szív, mert Alkohol kisasszony egzotikus kertjének legnemesebb élvezetei közé tartoztak ezek a nedűk. Bakó rettenetesen boldog volt, hogy nyert egy egész hordó tokaji bort. Ábrándozni kezdett. Hogy mekkora is egy hordó. Hány liter. Lehet, hogy ötven liter. De ha a versenyt kiíró intézmény ad magára, akkor lehet száz literes is az a hordó, száz liter tokaji aszú, az már igen, csettintett Bakó, húzkodta a szakállát, és olyan boldogan bámult Szívre, hogy a barátja azt gondolta, bizony érdemes költői versenyeket nyerni, mert elfeledkezik az ember búról, bajról, nyomorúságról. Igen, igen nyerjen csak költői versenyt az ember, hogy az élet jobb legyen. És Bakó boldog volt, és azt bizonygatta Szívnek, hogy talán már holnap hozzák a bort. Szív bólogatott, igen, az is lehet, hogy már kora délelőtt csöngetnek, hogy kérem szépen itten a hordó tokaji Budapestről. Csakhogy nem érekezett meg a hordó sem kora délelőtt, sem délután, sem pedig másnap és harmadnap, de még a negyedik napon sem. Bakó gyilkos tekintettel húzkodta a szakállát. Újra fájdalmak gyötörték, kedélye csapnivaló volt, azt hajtogatta, hogy nem tud többé írni, nincs értelme az egésznek, úgyis meghal, vagy öngyilkos lesz, ő ezt a szenvedést nem csinálja tovább. Minek így szenvedni. Így megalázva! És sokat mondogatta ezt, mert hagytak időt neki. Eltelt egy egész hónap, és nem hozták a hordónyi bort. Ez egyszerűen szörnyűség volt. Bakó már büdös sem tudott lenni. Csalódottan, mélységes szomorúsággal levelet fogalmazott. A levélben megírta, hogy mivel súlyos beteg, nem áll módjában felutazni Budapestre nyereményéért a hordó tokaji borért, úgy hát tisztelettel kéri a költői verseny kuratóriumát, küldje le neki azt a hordót, Szegedre, Molnár utca négy, ötödik emelet... etc. Bakó megmutatta Szívnek a levelet. Szép levél, okos levél, bólogatott Szív, csak még a hordó szót kellene benne kurziválni. És Bakó kurziválta a hordó szót, és postára adta a levelet, és újra reménykedni kezdett. Azt dünnyögte Szívnek, hogy postafordultával nyilván megjön a hordó, vagyis még ezen a héten. Bakó megint jobb állapotba került. Másnap verset írt, és azt mondta Szívnek, ha meggyógyul, akkor például utazni is fog, mindent összevetve jobb ember lesz, nem molesztálja majd feleslegesen Bakó Andrásnét, türelmes lesz a kislányához is, többet olvas majd, és ha hiszi Szív, ha nem, de újra prózát is fog írni. Ámde a bor nem jött meg azon a héten. És a következő héten sem, és Bakó újfent szörnyű állapotba került. Minden látogatójának elmondta, hogy nyert egy hordó bort, száz liter aszut, de a kuratórium, vagy ki, mégsem küldi neki el, pedig jól tudják, hogy súlyos beteg, hogy ő felutazna Budapestre a hordóért, akár gyalog is elmenne érte és hazagurigatná Szegedre, a Molnár utca négy szám alá, de még az ötödik emeletre is felcipelné, hanem ilyen állapotban ez képtelenség, következésképpen ez a helyzet őt mélységesen megalázza, úgy költőileg, mint emberileg borzasztó helyzetbe juttatja. Bakó rázta a fejét, dühösen húzkodta a szakállát, egyszerűen nem érti, dünnyögte, miért kell ötven, de az is lehet, hogy száz liter hordó aszu borral kecsegtetni az embert. Eltelt jó néhány hét és Bakó újabb levelet írt. És azt mondta Szívnek, hogy a következő héten megjön a bor, ő ezt most érzi, soha nem szoktak, úgymond, előérzetei lenni, de ez most komoly, és eközben lázasan csillogott a szeme, egészségesnek és erősnek látszott, tevékeny volt és roppant elszánt, és másnap újra verset írt. Ám a hordó bor nem érkezett meg a következő héten, de még a következő hónapban sem. Bakó állapota aggasztó lett, éjszakánként nem aludt, nyögdécselve forgolódott, verseket nem írt, nappal meg aluszékony lett, ha pedig nem aludt, kötekedett és kiállhatatlan volt. És egy vigasztalan őszi napon, talán november volt, éppen egy évvel korábban, ahogy most ezt Szív elgondolja a pankowi villamoson, szóval tehát Szív éppen Bakónál volt, délután ötfelé lehetett, és már esteledett. Bakó arról beszélt, hogy nem sokáig bírja már. Nem is látja értelmét ennek az egésznek. Újra eszébe jutott a hordó bor, és akkor Bakó azt kiabálta, hogy ha ezek mégis idepofátlankodnának a százliteres hordóval, ő az egészet visszaküldeti, mert neki is van önbecsülése, önérzete, mert ami sok, az már sok. S akár egy rossz mesében, egyszerre csengettek. A kapucsengő szólt, utálatos és zavaró hangosan, jaj hogyan is tud berregni egy lakótelepi csengő. Bakó a szokásos gombnyomással kinyitotta a kaput. És vártak. Senki sem jött. És akkor Szív elindult lefelé az ötödik emeletről, és nyomban meghallotta az egész lépcsőházat betöltő zihálást, valaki lassan, nehézkesen haladt felfelé a lépcsőnkön, nagyokat sóhajtott, néha megállt, újra elindult, és Szív valahol féltávol, a harmadik emelet magasságában találkozott az illetővel, aki Bakóhoz jött. Idős és alacsony ember volt, teljesen ismeretlen. Rekesznyi bort cipelt, félliteres tokaji aszukat, tizenegynéhány palackot. Noch dazu még egy fahordót is, amint első pillantásra látszott, hogy dísz, vagyis látszott rajta, hogy üres. Csak egy hordó. Egy díszhordó. És Szív segített, elvette a rekesznyi bort, a tizenegynéhány palacknyi tokaji aszut, és felvitte az ötödik emeletre. Az ajtóban ott állt Bakó András, és rettentő dühös arcot vágott. Szív látta, kitörni készül. Hogy megaláztatása egész történetét kéri számon mindjárt ezen az öreg emberen. De aztán nem szólalt meg Bakó. Sőt mosolyogni kezdett, úgy tett, mint aki boldog a tizenegynéhány félliteres tokaji palack miatt, sőt még hálálkodott is, kedélyeskedett, amitől az alacsony és idős ember komolyan zavarba jött, feszengve bicegett Bakó előszobájában, rövidebbik lábát ide-odarakosgatta, aztán a kávét sem elfogadva köszönt, s lekacsázott az ötödik emeletről. Útközben megmegállt, gyöngyöző homlokát törölgette, s azt dünnyögte az őt kísérő Szívnek, hogy nem érti, miért nem terveztek liftet egy ötemeletes épületbe. És mire Szív visszaért Bakóhoz, a költőt egy nyitott palack mellett találta. Már ivott néhány kortynyit. A szeme csillogott, arca kisimult és a csúnya és üres díszhordót simogatta. Szép, kérdezte Bakó. Nagyon, mondta Szív, és amiként elgondolta, aznap este ő is kapott egyet a tizenegy néhány félliteres tokaji palackok közül ajándékba. Nagyon finom, igazán első rangú bor volt, mélyebb a világ legnagyobb poharánál is. S ahogy egy rossz mesében, néhány hétig Bakó is boldog és elégedett ember benyomását keltette.

Szív Ernő